

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:
1 óra . 60 fillér
3 óra . 1.80 fillér

Vidéken:
óra 1 kor. 20 fillér

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Deák Ferencz-u. 18. sz.,
hová minden levele-
zés és egyéb küldé-
mény czimzendő.
Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Csontvázak egy színházban. — A gyilkos nyomában.

A cselédügy Kolozsvárt.

Adhatnánk akár ezt a czimet: a tengeri kigyó, az is találó czime lenne e cikknek, mert olyan a cselédügy akár a tengeri kigyó, felbukkan, sokan azt állítják, hogy látják, mindenki fél tőle, de senki meg nem csipi, el nem pusztítja.

Valóban nem minden-napi az az indolencia, a melylyel a polgárok ügyes-bajos dolgát, nemcsak Kolozsvárt, hanem általában az egész országban kezelik. Évek óta általános a sopánkodás mindkét részről, gazda és cseléd egyformán jajgatnak, hogy ez így nem megy, nem mehet tovább, de a hatóságok mégis megmutatják, hogy minden megy és marad úgy a hogy volt, vagy lesz rosszabb.

Elvégre is helyes és okos dolog, ha vannak ebben a városban és ebben az országban a semmiféle képzettséggel és tudással nem bíró emberek számára is zsiros keresetek, de hogy a hatóságok csendes asszisztenciája mellett olyan kereset létezhessék, amely még csak nem is kincstári monopólium és mégis a polgártársak leggyalázatosabb nyuzását tüzte ki létezésül, hát az talán még sem járja.

A cselédszerző czéhről van szó, arról, melynek az egész cseléd mizeria köszönhető, mert azokban a régi jó időkben, mikor a cselédekre szoruló jámbor halandó vádászatot tartott a cselédre, elment utána a piacra, a hol a cselédvásárt tartották, akkor a cseléd nehezen került, de tovább szolgált és jobb volt.

De aztán a vásárt — az ördög tudja minő humanitási, vagy egészségügyi szempontból szét-

robbantották és levegőbe röpitették ez alkalommal az utolsó jó cselédet.

Azóta mindig ígérik, hogy javítanak a helyzeten és megrendszabályozzák a cselédszerzőket, ami csak a kezdet kezdete lenne, de nem tesznek semmit, az utóbbi időben annyira elaludtak az elért sikeren, hogy még csak nem is ígérnek semmit, a szegény asszonyok pedig, másról sem tudnak tereferélni, mint arról, hogy mennyi baj van ezekkel a cselédekkel, mialatt a cselédek, továbbá mindazok az alkalmazottak, kik a cselédszerzői helyek közvetítése révén kénytelenek álláshoz jutni, mindegyre csak azon panaszkodnak, hogy ember-telen módon nyuzzák, becsapják, kizsákmányolják őket ezekben az elhelyező intézetekben, melyeknek működését senki sem ellenőrzi.

A kolozsvári cselédügy nyomoruságos viszonyait első sorban — tisztelet a kivételeknek — ezek az elhelyező intézetek teremtték meg, melyek a leglelküismeretlenebb módon és a szédelgés minden raffineriájával csapták be egyszerre a gazdát és alkalmazottakat.

Fontos társadalmi érdek követeli tehát, hogy ez a kérdés Kolozsvárt valahára rendeztessék, vagy addig is, míg a belügyminiszterium részletes reformtervezetet készít, a hatóság nagyobb érdeklődést és ellenőrzést tanusítson az elhelyező intézetekkel szemben.

**** Ugron-Rimler ügy.** A képviselőház tegnapi ülésén Gajári Odön szoba hozta az Ugron-Rimler ügyet. Ugron Gábor — ugymond — francia pénzt akart elfogadni.

Molnár Jenő: Bánffy milliói-ról beszéljen. Azok Ausztriából

kerültek. Francia pénz nincs, de osztrák pénz volt, az bizonyos!

Gajári azt kérde, hogy Delcasse ur pénze nem inkompatibilis! Pedig az ország legvitalisabb érdekei ellen akarta Ugron elfogadni. Kijelenti végül, hogy az eset politikai fontossággal nem bír, de ezért Ugront elítéli.

Polónyi Géza Nem akarja védeni Ugront, de vajlon Bánffy nem rosszabb dolgot követett-e el mikor a pártkasszába gyűjtögette az osztrák és német milliókat? És ekkor épen azok hallgattak, a kik most legjobban lármáznak. Különben sok eset volt arra, hogy magyar államférfiak idegen pénzt fogadtak el. Erre nézve utal a Rákóczy korszakra.

Molnár Jenő: Bánffy volt a hazaáruló.

Ezután Gajári szólott még, ki után Visontai Soma és Kosuth Ferencz beszéltek.

A cselédek helyzetéről.

Egy öreg cseléd panasza.

Kolozsvár, június 26.

Megdöböntően szomorú képet tár fel a cselédek helyzetéről az a levél, melyet egy harmincz esztendei szolgálatban álló öreg cseléd intézett a napokban az *Ujság* szerkesztőségéhez abból az alkalomból, hogy a lapban egy előkelő urnőnek a külföldi cselédek helyzetéről írott cikke megjelent.

Sulyos és majdnem leverő vadmak tartalmaz ez a levél a cseléd tartók ellen, úgy hogy ha ezek a vádak igazak, akkor a magyarországi cselédek helyzete fölöttébb elszomorító, s nyomban utána szükséges, sőt kötelességszerű lesz a nyilvánosság elé hozni a kérdést, hogy miként volna lehetséges cselédinknek a nyomasztó helyzetét orvosolni.

A tanulságos és sok igazságot tartalmazó levélből egyébként itt adunk mutatónak egy részletet, mely a cselédek helyzetét és szomorú sorsát ismerteti. Nagyon jól tudjuk, hogy a cseléd ügyek, mint minden félkultúrával és kialakulatlan intézményekkel bíró államban, úgy nálunk is még mindig

amugy rendőrileg kezeltetnek. Annak tudatára majd csak alkalmasint a jövő században jutunk el, hogy a cseléd is emberi lény, melynek épen úgy joga van az élethez, mint az ezerhold földekkkel bíró náboboknak.

A munka értékelése, a munkás kéz megbecsülése nálunk még nagyon is ismeretlen dolgok, melyet a dolgozó házakba való bezáratással és a toloncz rendeletekkel intéz el rövidesen a hatóság. Külföldön a cseléd kérdés már régóta egyik legaktuálisabb tárgyát képezi a szociális politikának, nálunk természetesen ilyesmiről szó sem lehet. A mi minisztereink és politikusaink végig száguldják az országot honmentő terveikkel, aztán a pohárköszöntők, ünnepi beszédek, görögützések és tüzi játékok áradatában nem sokat törődnek azzal, hogy a nép kiskoruságának kizsákmányolásával újabb és újabb nyomoruságok állanak elő a társadalmi élet működésében. Egy ilyen vigasztalan pontot világít meg egyébként az alább következő levél töredék is, mely egy öreg cseléd kezéből származik.

A cseléd levele.

Azt olvastam egyszer egyik ujságban, hogy de jó volna, ha Magyarországon is olyan ellátással és bánásmóddal élhetne a cseléd, mint Német és Angol országban. De fájdalom, nálunk a szegény cselédnek rosszabbul megy a dolga, mint a raboknak; mert Magyarországon az elítelt rabnak temploma van, a hova minden vasárnap imára kísérik; rendes kosztja van, óraszámra dolgozik, munkája után perczentet kap; de a cseléd ne merjen gondolni arra, hogy talán templomba menjen, mert akkor legtöbb dolga van; a koszt is századik helyen kielégítő, mert van akárhány ház, a hol a kenyert is úgy kiszabják, hogy lehetetlen vele a munkáját elvégeznie, s mert éhesen nem dolgozhatik, kénytelen a szegény cseléd abból a szerény fizetésből venni ételmezt. Csak dolog van elég, abban nincs hiány.

Nálunk minden cseléd — tolvaj is! Miért? Mert kénytelen vele; mert az uraktól mindent titokban kell tennie; mert semmi sincs megdöve neki. A cselédnek szabadsága annyiból áll, hogy két hétben 3 vagy 4 órára kimehet, de azt is csak akkor, ha ven-

dég nincs, mert ha vendég van, akkor várjon megint két hetet, míg az az 5 ugynevezett vasárnapja eljő. Hogyha véletlenül elkésik, nem jó pontos időre haza, már akkor nem engedik ki három vagy négy vasárnapig.

Azt tartják, nálunk erkölcs-telen a cseléd. Arra én azt mondom; a milyen az ur, olyan a cseléd. Hol tanulja szegény az erkölcsösséget, mikor az urai erkölestelenek, mikor egy szegény árva, a kit a jó Isten erre a keserű kenyérre juttat, alig végzi a három osztályt, vagy talán azt sem, — alig tölti be szegény a 12 évet, cselédnek megyen, s a hogy ott fejlődik, nyilatkozik mint a fésző bimbó, már az urfi, vagy a nagyságos ur is czirógatja, csipegeti, íger minden boldogságot, kiforgatja a szép eszéből... Szegény teremtés azt se tudja, mi történik vele; azt hiszi, hogy igazán boldog, pedig dehogy boldog!

Akkor látja, hogy áldozat lett, mikor kitudódik a büne, megvizsgáltatják doktorral és kitolonczoltatják. Akkor ébred csak fel és akkor bánatában, szegényében mindenre képes. Mert arra hiába gondol, hogy perelni vagy panaszra menjen a törvényre: hiszen az tolonczoltatja ki, nincs hova, merre menjen.

A cselédnek Magyarországon nincsen törvénye, sem igazsága, mintha nem is az emberek közé tartozna, mintha kutya volna. Pedig sok tisztességes családnak a gyermeke is jut cselédségre; milyen fájdalmas szívvel gondolhatnak ezek vissza szüleikre, s egykori jólétükre.

Bölönyék gyásza.

Két ember halála.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő szerencsétlenség érte a Bölöny József volt színházi intendáns két alkalmazottját a napokban. Azóta gyász uralkodik a Bölönyék házában és mindennap virágokat helyeznek a két hűséges szolga sírjára, kik egy véletlen baleset áldozati lettek.

Ugy történt a dolog, hogy Csorba József és a Bölöny József kocsisa Szilasról-Ugrára mentek. A lovak utközben egy vörös színre festett kerítéstől megvadtak és magukkal ragadták a könnyű kocsit.

Csorba József és a kocsis a válságos pillanatban, mikor látták, hogy a veszély kikerülhetetlen, kiugrottak a kocsiból, de olyan szerencsétlenül, hogy Csorba József fejével egy kiálló kődarabra esett és koponyáját szétzúzta.

Hasonló szerencsétlenül járt a kocsis is, a ki a lovak közé esett és a lovak jó darabig magukkal vonszolták s valósággal összezúzták, úgy hogy másfél napi kínos szenvedés után ő is meghalt.

Bölönyéket a megrendítő eset nagyon leverte. Hűséges szolgál-

juk volt mindkét áldozat, miért is gondoskodtak hátra maradt családjukról s a saját költségükön temették el a szerencsétlenül járt embereket. A szomorú esetről gyászjelentést is adtak ki, mely így szól:

Nagy Bölöny József és neje Nedeczky Ferike mélyen megsomorodott szívvel tudatják

CSORBA PÁLNAK,

gazdaságunk hűséges vezetőjének véletlen okozta hirtelen halálát.

A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 26-án délután 4 és fél órakor fognak pusztaszilasi lakásáról az Ugrán levő családi sírkertbe az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni, melyre az elhunyt rokonai tisztelettel meghívottnak.

Kelt Szilas-Pusztán, 1901. június hó 24-én. Béke poraira!

A kocsist holnap fogják eltemetni, haláláról szintén adott ki gyászjelentést a Bölöny család.

Sikkasztó ügynökök.

— Saját tudósítónktól. —

A kolozsvári „Duna“ biztosító társaság *Lichtenstein* Ernőt és *Kristó Nagy* Antalt ügynökkül alkalmazta. Megbizta őket biztosítások eszközésével, de a pénz felvételét határozottan megtiltotta.

Egy darabig tisztességesen is végezték munkájukat, de egyszer csak igen kevésnek tartották a fizetésüket s más jövedelmek után kezdtek nézni.

Elhatározták tehát külön-külön, hogy a biztosítási díjakat is föl fogják szedni. Jó darabig folyt így ez a dolog, míg végre a biztosító társaság ügynökségének feltűnt, hogy az eddigi pontos fizetők a részletek beküldésével gyakran és huzamosabban elmaradnak.

Elküldte tehát egy bizalmas emberét a tagokhoz, hogy a biztosítási részletek befizetésére szólítsa fel őket.

Erre a biztosítottak a legnagyobb csodálkozásuk kifejezése mellett nyugtákat mutattak fel, hogy az esedékes részleteket befizették. A nyugtákat részint *Lichtenstein* Ernő, részint *Kristó Nagy* Antal állították ki.

A vezérügynökség azonnal kerestetni kezdte hűtlen embereit, de ezek a safrány illatot érezve már elpárologtak.

Most a vezérügynökség a rendőrségnél emelt panaszt ellenük, mely országosan körözteti a hűtlen ügynököket.

A gyilkos nyomában.

Pali néni és a poéták.

— Saját tudósítónktól. —

A sétatéri rémes merénylet ügyében a tegnapi nappal némi fordulat állott be. Az öreg asszony még mindig nem akar ugyan vallani, s így valószínűleg többet nem is kérdezik, a míg csak teljesen magához nem tér.

Philippi rendőrbiztos azonban nem hagyta annyiban a dolgot, s tegnap reggel fél nyolcz órakor a Szamosvölgyi vasúttal a Válaszut-Bonezhidai állomásra utazott, a nyomozás tovább folytatása érdekében. Vele volt *Arizer* Antal rendőrtisztviselő is, kivel együtt kiszállott *Philippi* biztos Bonezhidán és egy cigány napszámot, ki ezelőtt a téglagyárban dolgozott letartóztatott.

A személyleírás nagyjában ráillett a cigányra, ámde biztosan nem lehet állítani, hogy ő követte volna el a gyilkosságot, mivel a gyanun kívül semmi pozitív adat nem áll a rendőrség birtokában.

Tegnap délután a bűnügyi osztályban kihallgatták különben a cigány napszámot, de a kihallgatás semmi eredményt nem járt, mivel a cigány állandóan tagadott és kijelentette, hogy *Ignác Mártonnét* soha sem látta és semmit sem tud arról, hogy meggyilkolták volna. Ime, így áll jelenleg a sétatéri merénylet ügye.

Az alkalmi poéták.

A borzalmas merénylet izgalmába hozta a helyi lantos költészetet összes szabadságolt állományu és faezér állományban levő poétáit is. Három nap leforgása alatt több, mint tizvers érkezett szerkesztőségünkbe annak jelül, hogy Pali néni nagy népszerűségnek örvendett a városban és a borzalmas merénylet szenzációja a költők kobzain viszhangra talált.

A sok vers közül itt adunk egyet, melynek a czime így hangzik: *Elmélkedés Pali néni-ről*. Nehogy sérelem essék a szerző intenzióin, változtatás nélkül, helyesírási hibáival egyetemben közöljük a Pali néni tragédiájáról szóló kis versikét. Ime:

Elmélkedés Pali néni-ről.

Szegény öreg Pali néni
Gyümölcseit már nem méri.
Mert a rabló gyilkos kése
Halántékán nagyot vese.

Negyed fél tized esztendő!
Hej de gyönyörű szép idő!
S ez évek hosszú során át
Nem irigyelték a sorsát.

Csak most egy nyomorult pára,
Let irigy szegény sorsára,
S nem nézván embert se Istent
Nyomorult s el vetemedet.

S nem nézte, hogy az is mint ő
A sorssal küzdő szegény nő.
Elrablá százhusz forintját
S azzal egyszerűen tovább állt.

Az öreg asszony állapota egyébként napról-napra javul. Az orvosok biznak benne, hogy teljesen kiheveri a szenvedett sérüléseket s egy-két hét alatt elhagyhatja a kórházat.

H I R E K.

— **A nyelvészeti tanszék ügye.** Azóta, hogy a közoktatásügyi miniszterium által a kolozsvári bölcsészeti egyetem tanszékére kiírt pályázat eredménytelen maradt, több fővárosi napi lap foglalozik a tanszék betöltésének ügyével. Akadt egy olyan lap is, mely azt ajánlotta, hogy válasszák ketté a tanszéket s alkalmazzanak külön professzort a magyar nyelvészeti és külön professzort az összehasonlító tanszék betöltésére. Ez a kétfeléváló választás, mint megbízható helyről értesülünk, a bölcsészeti kar kandidáló bizottsága előtt szóba sem fog jönni, mivel teljesen feleslegesnek és céltalannak tartják. E helyett azonban ajánlani fog a kandidáló bizottság több nyelvtudóst, többek között *Munkácsi Bernátot*, *Balassa Józsefet*, *Zolnai Gyulát*, *Melich Jánost* és főként *Szilasi Móriczot*. A miniszterium majd csak karácsonyfelé fog dönteni a kérdésben, mivel a jövő egyetemi tanévben a vizsgálatok és az előadások megtartását dr. *Széchy Károly*, az irodalomtörténet tanára, fogja végezni.

Fővárosi tanulók Kolozsvárt.

A brassói vonattal tegnapelőtt délután 46 fővárosi tanuló, a felső ipariskola növendekéi, *Hegedüs Károly* igazgató, *Dömötör* és *Jacskó* tanárok vezetése alatt Kolozsvárra érkeztek, hol tegnap folyamán megtekintették a gyufa-gyárat, a Fellegvárt, a *Mátyás* házat és Kolozsvár egyéb nevezetességeit. A kiránduló társaság, mely tegnap este 11 órakor utazott vissza a fővárosba, több erdélyi városban u. m. *Vajda-Hunyad*, *Szász-Régen*, továbbá *Piski*, meglátogattott s azoknak megismerése után érkezett Kolozsvárra.

— **Esküvő.** Tegnap délután tartotta esküvőjét *Kárász* Ernő vezérkari alezredes, *Fleischer* Ilona kisasszonnyal, *Kikáker* Boldizsár kávéháztulajdonos sógornőjével, a főtéri róm. kath. templomban. Az esküvő tanuk gyanánt br. *Feilitich* Arthur képviselő és dr. *Goos* Frigyes es. és kir. főtörzsorvos voltak jelen. — Tegnapelőtt esküvő *Neumann* Mór kereskedő örök hűséget *Boskovitz* József kolozsvári nagykereskedő bájos leányának, *Laurának*. A polgári szertartást *Orbán* Lajos, az egyházi szertartást pedig *Glasner* Mózes főrabbi végezték.

— **Levél szállítás a vonaton.** A kolozsvári kereskedelmi és

iparkamara közbenjárására, a nagyváradi kir. posta- és távirada igazgatóság a N.-Károly és Zilah közt közlekedő 5013 és 5014 sz. vonatokon folyó évi július 1-től kalauz postákat rendezett be. A mondott naptól kezdve tehát a nevezett vonalon járó mind a négy személyeket szállító vonattal levél és kocsiposta (pénzeslevél és csomag) is fog szállíthatni.

— **Szülés az utcán.** Tegnapelőtt kora reggel a Hangász utca lakóit nagy meglepetés érte. A munkára siető Petyán Mari fehérdi illetőségű munkásnőt szülési fájdalmak lepték meg a nyílt utcán, a hol nemsokára az öt körülvevő asszonyok nagy öröme, egy egészséges gyermeknek adott életet. A gyereket a hangász utca jó szívű asszonyai azonnal megfürösztötték s mire a mentők megérkeztek, már az anya is lábba volt, a kít az újszülöttelekkel együtt a szülészeti korodába szállították. Hangász utca legújabb szenzációja a gólyajárás, a mi a nép hite szerint nagy szerencsét jelent.

— **Doktorrá avatás.** Az egyetem disztermében tegnap délben avatták fel a szokásos ünnepélyességek mellett *Teszelszky* Antal jogszigorót, a kolozsvári jogász ifjúság egyik tehetséges tagját, ki szigorlatait kitűnő sikerrel állotta ki.

— **Leeset a fáról.** Komoly bal eset érte tegnap délután Henta József tanulót. A kövári telepen levő házuk udvarán ugyanis egy nagyobb fa van, melyre ugy látszik kedvtelésből felmászott. Alig jutott azonban fel a fatetejére, mindjárt elvesztette az egyensúlyát és a földre esett. Az esés olyan végzetes volt, hogy a kis fiú több súlyos sérülést szenvedett.

— **Eltűnt kocsis.** F. G. kolozsvári vállalkozónak a kocsisa tegnap délután alaposan leitta magát. Ilyen állapotában felült egy fával megrakott szekérre és az ostorral közejük vágott a lovaknak. A Nadas körül aztán a lovak beletérdeltek egy árokba, mire a szekér felfordult és összetört, a lovak pedig súlyos sérüléseket szenvedtek. A kocsis, a váratlan incidens, úgy látszik kijózanította, mert a vergődő állatokat és az összetört szekeret az árokban hagyva, megszökött. Hogy hova szökött, azt senki sem tudja s épen azért a rendőrség elrendelte köröztesét.

— **A vetések állása.** Most kaptuk meg a földművelésügyi miniszternek a vetések június második harmadában való állásáról szóló jelentését. A jelentés szerint bár néhol egyes terménynemekben, különösen a minőséget illetőleg javult az állapot, mindazonáltal a termés kilátások országos átlagban ma sem jobbak, mint a múlt hetekben voltak. Miután pedig immár az aratás küszöbén állunk, alig is van remény arra, hogy a kalászosok mennyiségileg csak közepes eredményt is nyújthassanak.

A miniszter Magyarország ezidei buza-termését 36—31 millió

métermázsára, azaz a tavalyinál mintegy két millió métermázsával kevesebbre becsüli, a rozs hozamát 11 $\frac{1}{2}$ —19 métermázsára teszi (0.5—0.9 millió métermázsával többre, mint 1900-ban), az árpát tiz millió métermázsára s a zabát 9.5—10 millió métermázsára, azaz az utóbbit 0.3—0.8 métermázsával kevesebbre a tavalyi eredményénél. Az őszi vetések a jelentés szerint az egész országban az erdélyi részekben a legkedvezőlenebb.

— **Irgalom háza.** *San Marco* hercegné szül, Nakó Miliva, Budapesten a gyógyíthatatlan betegek részére egy menedékházat létesített „Irgalom háza” elnevezés alatt. A belügyminiszter ezen alkalomból felszólította az összes hazai törvényhatóságokat, hogy pártolják ezen közhasznú intézményt s a menyében lehet saját hatáskörükben karolják fel. Ezen menedékház emberbaráti rendeltetésén kívül, mint hazánkban hézagpótló intézmény a közigazgatás egyik fontos részét szolgálja, t. i. a kórházi ápolásra és gondozásra nem minősített betegek elhelyezését célozza. Fontos és páratlan ezen, a nemes hercegnő adományából létesült intézmény hazánkban, mely a községekre rótt terheken is könnyít, mivel a törvény szerint a községek tartóznak gondozás nélküli szegény betegek eltartani. Megérdemli tehát a közönség pártfogását a mely a közjeje került gyűjtőivek révén maga is kiveheti részét egy emberbaráti intézmény felvirágoztatásából.

— **A nagyhatalmak népessége.** Hat európai nagyhatalom Németország, Ausztria-Magyarország, Anglia, Oroszország, Olaszország és Franciaország területén tartottak az utóbbi időben általános népszámlálást, amelyek eredményeiből érdekes és tanulságos statisztikát állított össze Bertillon francia statisztikus. Mindenekelőtt összehasonlítja a nagyhatalmak népességét most és egy félszázaddal ezelőtt. Az összehasonlításnál természetesen az illető államok mostani területét vette alapul. A statisztika szerint Ausztriának és Magyarországnak együtt 1850-ben 30,727,000 lakosa volt. 1900-ban 45,107,000 főre szaporodott. A szaporodás tehát 14,380,000. Félszázaddal ezelőtt Nyugat-Európában Franciaország volt a legnépesebb állam, mert Németország akkor még nem volt egyesítve. 1900-ban Franciaország már az utolsó előtti helyre került és nagyon valószínű, hogy nemsokára Olaszország is tud fogja szárnyalni. A szaporodás legnagyobb Németországban, azután következik Anglia, Ausztria-Magyarország, Olaszország és végül Franciaország.

Színház és Művészet.

Színházi műsor:

Pénteken: Delila.
Szombaton: Goldstein Számi.
Vasárnap: A 3 Kázmér.

* **Otthon.** Annyi nem jóízűsü reklám előzte meg Kacziány Viola kisasszony tegnapi fellépését, hogy határozott kétkedéssel vártuk Magdáját, mely

kétkedésünkben — őszintén megvalva — nem kis részt foglalt el bizonyos malicia is. Annál őszintébb volt a meglepetésünk, sőt az igazi örömünk, hogy Kacziány kisasszonyban valóságos hamisítatlan talentumot konstatálhattunk, mely ha még ma nem produkált is igazi, művészi értékűt, de a legvérmesebb reményekkel tölthet el mindenkit jövője iránt.

Ha Magdájára szigorú esztétikai mértéket akarnánk huzni talán nem maradhatna abból egy szemernyi sem, kifogás nélkül, mert eltekintve, hogy alig-alig tud megszabadulni Játszai szuggesztív emléktől, még ott is, a hol bizonyos önállóságot ér el, rendszerint gyöngének bizonyul a *kiviteli ereje*, de azon a sok zavarosságon keresztül, mely egész alakításán átvonult, a rokonszenves, vérbeli színész-talantum vitathatatlán nyomai látszottak meg.

Talán nem fogja kielégíteni ez az őszinte szó a kisasszony művészi ambícióit, mert talán erősen kiélezte az árnyoldalkat, de mi nyugodt lelkiismerettel mondtuk ki, annak tudatában, hogy rövid időn belül az előnyeire is sort kerithetünk. Főleg hiba volt tőle a tegnapi erős szerepben próbálkozni, mert ez nem kezdetre való. Mindenestre azonban csak nyerni fog a színház szerződtetésével. Minden ízében tökéletes és stilszerű alakot produkált Molnár László a lelkész szerepében. Sajátságos ellentét volt az ő kész művésze és a vendég szárnypróbálgató kísérletezése közt. — Nagyon értelmesen és helyenként erős kifejezéssel játszta Szakács az ezredet.

Jól egészítették ki a sikerült összejátékot Tompa, Papp, Dezséri, Novák, Laczkó és Váradiné.

Táviratok.

Csontvázak egy színházban.

Budapest, A Nemzeti Színház a mostani szünetben gyökeresen átalakítják s a nagy munkát a napokban már meg is kezdték. A baloldali földszinti páholyfolyosót bontogatták tegnap délelőtt a munkások, mikor a tégladarabok közül egyszerre csak két csontvázfej gurult a meghökkenet emberek elé. A két fejet a színház egyik helyiségében őrzik, melyek körül természetesen megindult a találgatások egész sora. A legvalószínűbb az, hogy ezek a csontvázak — épségükből ítélve — még abból az időből valók, mikor a Nemzeti Színház mostani

helyén a Grassalkovics herceg kertje volt. A rendőrség a titokzatos ügyben megindította a nyomozást.

Egy évig a szobában.

Arad, június 26. *Dick* Jakab volt irnokot sikkasztás miatt a múlt évben elítélték. Az ítélet után megszökött. Sokáig körözték, míg ma aradi lakásán megtalálták. **Egy év óta nem mozdult ki a szobájából**, s emberrel nem érintkezett. **Szakálla és bajusza hosszúra nőtt.** A sikkasztót az ügyészségre kísérték.

Polgármester választás.

Maros-Vásárhely, június 26. Tegnapra volt kitűzve a polgármester választás, melyre komoly jelölt gyanánt dr. *Bernády* Györgyöt és *Hofbauer* Antalt emlegették. A közgyűlés azonban úgy határozott, hogy néhány napra elhalasztja a választást.

Kisiparosok nyugdíj intézete.

Budapest, június 26. Az ipartestületek kebelében üdvös mozgalom indult meg, a mely hovatova országossá lesz. A mozgalom célja, hogy minden ipartestület kebelében nyugdíjintézet létesítsenek a kisiparosok javára. Az első iparos-nyugdíjintézet Szegeden már meg is alakult, miután alapszabályait a belügyi kormány jóváhagyta. A szegediek példáját követik most az aradi iparosok is. Az aradi iparos-nyugdíj-intézet megalapításán Berán Antal, Kiss Ferenc és dr. Müller Károly, az aradi ipartestület vezéremberei fáradoznak. — Hasonló mozgalmat indítottak Makón Irlandia Dezső és Német-Palánkán Kopeczky Alajos ipartestületi jegyzők is. Az ipartestületek az országosan meginduló nyugdíj-mozgalom ügyében értekezletet tartanak az őszszel Budapesten.

Szerkesztői üzenet.

Bardocz Gyula. *Helyben.* — Nevelétségéről tanuskodó bizonyítékát átadtuk a rendőrségnek, mely bizonyára elvégi helyettünk, a mit mi nem szívesen tesszünk meg még az olyan neveletlen fráterekkel sem, mint ön a kinek egyenesen a fülét kellene megecizálni.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, csütörtök, jun. 27-án.

A MODELL.

Operette 3 felv. Irta: Leon V. és Held I. Zenéjét szerzette: Souppé Ferencz.

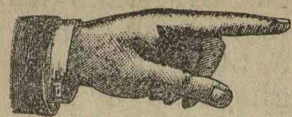
SZEMÉLYEK:

Perezzi Sylvio — — — Árpási K.
Stella, leánya — — — Réti L.
Stirio Tamás — — — Gyöngyi I.
Tantini, festő — — — Mezei.
Clava, székfonó — — — Török K.
Martinezza, neje — — — Szakácsné.
Nikitó, fiuk — — — Kassai.
Coletta, mosónő — — — Z. Bárdi G.
Madrini — — — — Papp M.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Felélős szerkesztő: **Sebő József.**

Kiadja: a „Gutenberg” nyomda.

Hol vásároljunk?

A kolozsvári vevő közönségnek figyelmébe ajánlott útmutató.

Órák és ékszerek:

Bácsényszki József órás és ékszerész üzletében Főtér, Mátyás király-tér 14. szám (plébánia épület). Csak valódi ékszer, arany- és ezüstnemű jutányos árban kaphatók. Új órákért és javításért 2 évi jótállást vállal.

Gráf József órás üzlete Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 16. sz. Elvállal mindenemű óra javításokat 2 évi jótállás mellett.

Látszerek és sebészeti műszerek:

Deutsch Miksa sebészeti műszerek, kötszerek, látszerek, műhelye és raktára. — Jókai-utca 4-ik sz.

Üveg áruk:

Régeni György Wesselényi Miklós-u. 4. sz.

Bőrárak:

Hirsch Adolf Wesselényi Miklós-u. 11. sz.

Lux Kálmán Wesselényi Miklós-u. 13. sz.

Szalmakalap raktár.

Merza János, Széchenyitér 36 sz. Jánosy J.-féle házbán, hol úgy férfi mint női szalma kalapok óriási választékban raktáron vannak.

Valódi Székely borok

Voith Péter lisztraktárában megrendelhető Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 2 szám. Telefon 405.

Kalapok és nyakkendők:

s minden férfi divatárak **Scheffer András** Mátyás-tér 16. sz. az Unio-utca sarkán.

Papirárak:

Keresztessy Pál és fiainál legrégebb és legnagyobb papírüzletben Mátyás-tér 10. sz.

Női divatraktár:

Novelli L. Mátyás-tér 16. sz. Az 1896. évi E. O. K. kiállítási éremmel kitüntetve.

Férfi és női czipők:

Matusek József Mátyás-tér 2. szám.

Borbély- és fodrász-üzlet:

Petró László Deák Ferencz-utca 55. sz.

Fűszerkereskedők:

Zsilinszky Antal Széchenyi-tér 42. sz. Telefon-sz. 138. Postára csomagolás és feladás jutányosan és gyorsan eszközöltetik.

Ifj. **Gráf Lőrincz** Szt.-Egyház-utca 5. sz.

Használt férfi ruha raktárak:

Rubin Samu, Széchenyitér 11 sz. Rignác ház. Jó karban levő férfi ruhák, olesó áron kaphatók.

Baumzweig Samu, Kornys és Wesselényi Miklós-utca sarkán. Óriási raktár használt ruhákból; legolesőbb árak. Ugyanott használt ruhákért a legmagasabb árat fizetnek.

Kézmű és rövid áruk:

Juhos József Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 2. sz. Mosó, crettón, atlasz, szatten és béllés-árak nagy választékban.

Mosó-szappan és gyertya-árak:

Czirják Károly Wesselényi Miklós-u. 19. sz.

Bodega-üzlet:

Dingfeld Zsigmondnál Deák Ferencz-utca 55. sz. (Boskovics-ház) Csemege, jégbe-hűtött italok és hideg ételek kaphatók.

Kesztyű és kötszerek:

Terkál József Mátyás-tér 18. szám.

Jó házból való fiu

TANULÓNAK

felvétetik

Benigni divatkereskedésében

Wesselényi Miklós-utca.

Újonnan épült ház

sétatér közelében 6 szoba, 2 konyha és melléképületekkel, mely évenként 1400 koronát jövedelmez, **jutányos árban, kedvező feltételek mellett eladó.** — Értekezhetni **Silló Gyula** és **Társá** közvetítők irodájában Mátyás király-tér 12. szám alatt.

SCHABERL JÓZSEF „GUTENBERG” KÖNYVNYOMDÁJA

KOLOZSVÁRT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 18.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a modern technika minden előnyével gazdagon berendezett

„Gutenberg” könyvnyomdámát.

Mint tanult nyomdász, egyedüli elvem volt egészen új nyomdámát a legmodernebb követelmények szerint és a legnagyobb szakértelemmel berendezni; ezen törekvésem által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy bármilyen nyomdai munkát a legjobb izlésnek megfelelően és a legjutányosabb árak mellett vagyok képes kiállítani.

Elvállalok újságok, folyóiratok, alkalmi iratok, könyvek, kisebb és nagyobb nyomdai munkáknak legújabb betűkkel, izléses kivitelben, csakis elsőrangú szakemberek által leendő elkészítését.

Vidéki megrendelések a legrövidebb idő alatt jutányosan és kifogástalanul intéztetnek el.

A nagyérdemű közönség szíves támogatását kéri

teljes tisztelettel

Schaberl József

nyomdatulajdonos.

A Kolozsvári Újság kiadóhivatala.

Hirdetések a legjutányosabb árban vállaltatnak s feltűnő izléses alakban készíttetnek el.

Nyom. „Gutenberg” nyomda Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 18. sz.